

**Sprawozdanie z działalności Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy
im. Witolda Gombrowicza
w Ożarowie za rok 2015**

I. ORGANIZACJA BIBLIOTEKI

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Ożarowie jest samorządową instytucją kultury, która realizuje swoje statutowe założenia tzn. gromadzi, opracowuje, udostępnia zbiory, udziela informacji oraz popularyzuje książkę i czytelnictwo.

Swoją działalność na terenie miasta i gminy placówka realizuje poprzez sieć bibliotek: główną w Ożarowie i 3 wiejskie Filie biblioteczne – w Glinianach, Lasocinie i Jakubowicach.

Zadania statutowe biblioteki realizuje 12 pracowników zatrudnionych na 9 i 1/2 etatu, w tym na stanowiskach bibliotekarskich 8 i 1/4, z czego na Filiach po 1 osobie, z wyjątkiem Lasocina, gdzie pracuje 2 bibliotekarzy.

W roku 2015 Biblioteka przyjęła 4 osoby na staże z Powiatowego Urzędu Pracy w Opatowie, które potem zostały zatrudnione na czasowe umowy o pracę w wymiarze 1/3 etatu.

II. BAZA LOKALOWA

W 2015 r. przeprowadzono prace remontowe w Filii bibliotecznej w Jakubowicach. Pomieszczenia biblioteki zostały pomalowane, położono nowe listwy przypodłogowe oraz wymieniono przepaloną instalację elektryczną. Zabudowano płytą kartonową zbędne drzwi do łazienki.

Zakupiono dodatkowe meble biblioteczne celem ułatwienia czytelnikom korzystanie ze zbiorów. Do placówki w Ożarowie przybyło 5 regałów i do Filii w Lasocinie 2. Biblioteka w Jakubowicach otrzymała szafkę na materiały gospodarcze.

III. SIEĆ I BAZA KOMPUTEROWA

W Bibliotece Publicznej w Ożarowie i jej Filiach użytkowane są 23 komputery, z czego 12 w placówce głównej. Czytelnikom udostępniono w bibliotece w Ożarowie 5 komputerów z dostępem do internetu a na Filiach w Glinianach i Lasocinie po 2, w Jakubowicach 3.

Pozostałe komputery wykorzystywane są przez bibliotekarzy do pracy, tj. opracowania, udostępniania, kontroli zbiorów i wypożyczeń.

W 2015 r. zostały zakupione 2 nowe komputery all in one do obsługi czytelników w placówkach w Glinianach i Jakubowicach.

We wszystkich jednostkach biblioteki księgozbiory zostały już skatalogowane elektronicznie a katalogi są dostępne na naszej stronie internetowej. Tym samym zakończyliśmy żmudny proces opracowania zbiorów.

Obsługa czytelników prowadzona jest na Filiach w oparciu o komputerowy program biblioteczny MAK, a w Ożarowie Webmak.

IV. GROMADZENIE I SELEKCJA ZBIORÓW

Jednym z głównych zadań biblioteki jest między innymi gromadzenie materiałów bibliotecznych. W naszych zbiorach znajdują się książki, czasopisma, filmy na CD i DVD, audiobooki oraz gry planszowe.

W 2015 r. włączono do zbiorów ogółem **1706 jednostek inwentarzowych**, w tym z zakupu pochodziło **1598 jednostek** na wartość **32970,85 zł**. Część środków na zakup zbiorów w kwocie 10 000 zł pochodziło z dotacji Biblioteki Narodowej pozyskanej w ramach Programu *Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek*. Z pozostałych źródeł tj. od osób prywatnych i wydawnictw otrzymano **108** książek.

PRZYBYŁO	Ilość(książki+multimedia)	wartość
Zakup ogółem	1598	32970,85
W tym: środki własne	1096	22970,85
Środki BN	502	10000,00
Wpływy z innych źródeł(dary, za zagubione)	108	2505,57

Wskaźnik zakupu na 100 mieszkańców wyniósł **14,4 vol**.

Średnia cena zakupionej nowości książkowej wyniosła **20,30 zł**

Średnia cena zakupionej nowości (książki + zb. specjalne) wyniosła **20,63 zł**

Zakupy dokonywane są w sieciach dystrybucyjnych, które oferują nam duże rabaty, powyżej 30 % oraz bezpłatną przesyłkę.

W miarę posiadanych środków finansowych starano się zadbać o dopływ nowości dla każdej grupy czytelników, różniących się potrzebami i zainteresowaniami. Przy doborze kierowano się listami bestsellerów oraz czytelnickimi sugestiami i wyborami.

Posiadane zbiory są udostępniane czytelnikom za darmo. Za przetrzymywanie książek pobierana jest regulaminowa opłata.

Podział książek włączonych do zbiorów w 2015 r:

- Literatura piękna dla dzieci i młodzieży 656 vol. (40,0%)

- Literatura piękna dla dorosłych 718 vol. (43,9%)
- Literatura popularnonaukowa 263 vol. (16,1%)

Nowo zakupione pozycje zostały opracowane pod względem formalnym i rzeczowym. Na bieżąco prowadzone były katalogi elektroniczne we wszystkich placówkach. Katalogi kartkowe nie są już aktualizowane, służą jedynie celom dydaktycznym.

Zakup materiałów bibliotecznych do poszczególnych placówek przedstawia tabela.

Miejscowość	Liczba jednostek inwentarzowych
Ożarów	822
Gliniany	227
Jakubowice	256
Lasocin	293

Biblioteka oprócz książek i multimediiów gromadzi i prenumeruje również gazety i czasopisma. Wśród nich regionalne: Wiadomości Świętokrzyskie, Echo Dnia oraz ogólnokrajowe dzienniki, tygodniki, miesięczniki, prasę kobiecą, dziecięcą, młodzieżową oraz popularnonaukową. W sumie 53 tytuły, z czego dla dzieci 15.

W 2015 roku kontynuowano selekcję księgozbiorów w bibliotece głównej i na Filiach bibliotecznych. W wyniku tych działań ubytkowano książki zniszczone, zacytane, niekompletne, dublety oraz zdezaktualizowane pod względem treści .

Stan zbiorów biblioteki na koniec roku wyniósł **79026** woluminów i **468 jednostek** zbiorów specjalnych - multimediiów, w tym **111** audiobooków oraz **22** gry planszowe, w tym w Ożarowie 44177 vol., w Glinianach 10202, w Jakubowicach 13058 oraz w Lasocinie 11589.

ZBIORY BIBLIOTECZNE	W 2015 ROKU
Ogółem:	W tym na Filiach:
79516	34856
W tym:	
Książki 79026	34849
zbiory specjalne 468	7
Gry planszowe 22	0

V. UDOSTĘPNIANIE ZBIORÓW

1.W 2015 r. zarejestrowano we wszystkich naszych placówkach **1941** czytelników, w tym **864** na Filiach.

Wskaźnik liczby czytelników wynosi 17,5 na 100 mieszkańców, co jest wynikiem wyższym od średniej krajowej.

Z ogólnej liczby czytelników, dzieci do lat 15 stanowiły grupę **728** osób tj. ponad **36%**. Obserwujemy spadek liczby aktywnych czytelników i to już od najmłodszych wiekowo. Mimo wielu akcji czytelniczych, konkursów, spotkań, warsztatów czytelnictwo nie wzrasta.

CZYTELNICY	2015
ogółem	1941
W tym na Filiach	864
Dzieci do lat 15	698

Biblioteki ożarowskie odnotowały w 2015 roku **44120** wypożyczeń książek, czasopism, zbiorów specjalnych. Z tej ogólnej liczby **22802** stanowią wypożyczenia na wsi. Odnotowujemy , podobnie jak w całym kraju spadek wypożyczeń, mimo stale aktualizowanej oferty książkowej i filmoteki.

WYPOŻYCZENIA	2015
ogółem	44120
W tym : książki	40731
zbiory specjalne	350
Wypożyczenia do lat 15	17903

Wskaźnik wypożyczeń na 100 mieszkańców wyniósł **398,7**. Jest to dobry wynik w skali województwa i kraju. Średnia krajowa wypożyczeń w bibliotekach publicznych wynosi ok. 320.

Zmienił się również charakter wypożyczeń. Coraz częściej czytelnicy sięgają po książkę, którą czytają dla przyjemności. Wybierają literaturę zamiast telewizora, komputera . Coraz mniej osób poszukuje książek w celach edukacyjnych. Tę rolę w chwili obecnej przejął komputer i Internet.

2. Najliczniejszą grupę czytelników, bo około **57%** stanowią nadal dzieci i młodzież ucząca się oraz studiująca.

Drugą pod względem liczebności grupę stanowią osoby niezatrudnione tj. bezrobotni, emeryci, których procentowy udział w populacji czytelników stale rośnie i wynosi już ponad 23%.

3. Biblioteka oferuje również wypożyczenia międzybiblioteczne, które cieszą się coraz większym zainteresowaniem. Na zamówienie czytelników sprowadzamy z innych bibliotek potrzebne książki i materiały biblioteczne. Są to tytuły o wąskiej specjalizacji, których nie posiadamy w naszych zbiorach. W 2015 r. zrealizowano **57 rewersów**.

VI. CZYTELNIKA

Potrzeby informacyjne zaspokaja w dużym stopniu bogaty księgozbiór podręczny, którego uzupełnieniem są czytelnie internetowe. Bibliotekarze udzielają rozmaitych informacji, m.in.:

- ustnej na bezpośrednie zapytanie czytelnika

- katalogowej o zbiorach biblioteki i sposobach korzystania z niej
- o innych bibliotekach, zwłaszcza o ich zbiorach oraz możliwości korzystania z nich
- o korzystaniu z komputerów, w szczególności internetu

W 2015 roku udostępniono na miejscu dla **2772** czytelników **4414** tytułów książek i czasopism oraz udzielono **2041** informacji bibliotecznych, rzeczowych i bibliograficznych.

Z komputerowych baz danych zawartych w Internecie skorzystało **7857** użytkowników wszystkich bibliotek. Od wielu lat ta grupa odbiorców stale rośnie. Wzrosty odnotowujemy głównie w placówkach wiejskich, gdzie mieszkańcy mają do dyspozycji dobry sprzęt komputerowy z bezpłatnym dostępem do internetu.

VII. DZIAŁALNOŚĆ UPOWSZECHNIENIOWA

Biblioteka jest instytucją kulturalno-oświatową, która uczestniczy w życiu społecznym środowiska. Spełnia określoną rolę kulturotwórczą i wychowawczą. Aby ją realizować proponuje różne formy pracy z czytelnikiem. Dostosowuje je do postawionych celów, potrzeb użytkowników oraz warunków lokalowych.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. Witolda Gombrowicza w Ożarowie zorganizowała w 2015 roku szereg imprez przybliżających mieszkańcom swoją działalność, promujących książkę i czytelnictwo, oferując formy indywidualne, grupowe i zbiorowe. We wszystkich imprezach zorganizowanych w 2015 r. wzięło udział ponad **4100** uczestników.

Biblioteka współpracuje z wieloma instytucjami, m.in. szkołami z Ożarowa i terenu gminy, przedszkolem, MGOK, innymi bibliotekami oraz mediami.

Do najciekawszych form pracy zrealizowanych w roku 2015 należą:

1. Noc Bibliotek pod hasłem *Nie śpij! Czytaj i baw się z nami* zorganizowana w placówkach filialnych w Glinianach i Jakubowicach, która zgromadziła młodych czytelników wieczorową porą na spotkaniach wokół książki. Uczestnicy wzięli udział w korowodzie bajkowych postaci, grze miejskiej, wykonywali z papieru stroje bohaterów książkowych oraz tańczyli i śpiewali.
2. Akcja *Cała Polska czyta dzieciom*. W Ożarowie i na Filiach podczas spotkań z dziećmi bibliotekarze i zaproszeni goście czytali rozmaite bajki, opowiadania i legendy, a dzieciaki wykonywały następnie ciekawe prace plastyczne. Odbyły się **73** spotkania, w których wzięło udział **898** dzieci.
3. Spotkania autorskie: dla dorosłych: z pisarką Hanną Cygler oraz dla dzieci z Urszulą Kozłowską.
4. Pasowania na czytelnika weszły już do corocznych zwyczajów bibliotecznych. W zaczerwowany krąg czytelników przyjmujemy dzieci z zerówki i pierwszej klasy ze szkół podstawowych w Ożarowie, Glinianach, Janowicach, Pissarach i Lasocinie.
5. Różnorodne konkursy: literackie, plastyczne i czytelnicze.
6. Koncert kolęd i wierszy o tematyce bożonarodzeniowej w wykonaniu uczniów klasy II z miejscowej Szkoły Podstawowej.
7. Przedstawienia sceniczne przygotowane przez kółko teatralne Fantazja działające przy Filii bibliotecznej w Jakubowicach. Dla seniorów w okresie

zimowym zaprezentowano spektakl „Kopciuszek” a dla pań z okazji Dnia Kobiet wystawiono bajkę „Jaś i Małgosia”.

8. Akcja zima 2015 i Bibliolato 2015 – zajęcia skierowane do dzieci młodszych pozostających w okresie wolnym od nauki w domach. Każda placówka organizowała różnorodne formy spędzania czasu, począwszy od czytania książek, poprzez zajęcia plastyczne, zabawy ruchowe, konkursy. Z roku na rok proponowane przez nas spotkania cieszą się coraz większą popularnością i to zarówno wśród miejscowych jak i przyjezdnych dzieci. W ramach Bibliolata wzięło udział **696** dzieci a podczas akcji zimowej **111**.
9. Lekcje biblioteczne, warsztaty poświęcone sposobom wyszukiwania informacji, korzystania z katalogów komputerowych.
10. Spektakle edukacyjne dla dzieci .
11. Edukacyjne warsztaty papiernicze *Spotkania z historią - - Papier ręcznie czerpany* dla dzieci z młodszych klas szkoły podstawowej wyjaśniające techniki powstawania i barwienia papieru oraz pisanie gęsim piórem.
12. Zajęcia z robotyki zorganizowane we współpracy ze Stowarzyszeniem Edukacji Pozaformalnej MERITUM, w których wzięło udział 48 dziewczyn i chłopców.
13. Akcja *Czytam sobie w bibliotece* mająca na celu promowanie czytelnictwa wśród najmłodszych poprzez zorganizowanie różnych zajęć, warsztatów i korzystając z różnych form wyrazu jak animacja, plastyka.
14. Indywidualna nauka języka angielskiego dla dzieci w oparciu o komputerowy program Fun English – w 20 spotkaniach uczestniczyło 120 dzieci.
15. Dyskusyjny Klub Książki działający w trzech placówkach wiejskich: w Glinianach, Jakubowicach i Lasocinie gromadzący czytelników, którzy chcą i lubią w miłej atmosferze podyskutować o przeczytanej książce. W 2015 roku odbyło się 28 spotkań.
16. Akcja e-motywacja skierowana do osób 60+ mająca na celu aktywizację i wspieranie osób starszych w rozwoju osobistym i społecznym. Podczas sześciu spotkań online z różnymi znanymi osobami oraz psychologiem uczestnicy poznawali sposoby, metody na pokonywanie własnych słabości, ograniczeń oraz szukanie sensu w życiu.
17. Książka na telefon – dostarczanie do domu książek chorym czytelnikom.
18. Akcja *Uwolnij książkę* – polegająca na nieodpłatnej wymianie książek między czytelnikami i biblioteką (książki nie ewidencjonowane, przekazane przez czytelników)
19. Zajęcia cykliczne plastyczno-literackie dla dzieci prowadzone w każdą sobotę na filii Jakubowice. W 2015 r. w 22 spotkaniach wzięło udział 183 uczestników.

Wymieniłam tylko ważniejsze formy pracy zrealizowane w 2015 r. Są to dodatkowe zajęcia, które prowadzą bibliotekarze poza podstawowymi pracami bibliotecznymi.

VIII. SZKOLENIA

Pracownicy stale podnoszą swoje kompetencje i biorą udział w rozmaitych szkoleniach organizowanych przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Kielcach oraz inne instytucje.

IX. FINANSE

1. Całość dotacji budżetowej dla Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy im. Witolda Gombrowicza na 2015 rok wyniosła 635 000 zł i była na takim samym poziomie jak w roku poprzednim. Kwoty dotacji wpływały regularnie, a wydatki dokonywane były w myśl obowiązujących przepisów. Biblioteka nie posiada na koniec roku żadnych długów ani wymagalnych płatności. W realizacji budżetu została zachowana dyscyplina budżetowa. Szczegółowe sprawozdanie finansowe zostało przekazane w terminie Skarbnikowi Gminy.

2. Biblioteka w Ożarowie w 2015 r. pozyskała dodatkowe środki finansowe z następujących źródeł:

- Fundacja Orange – *Akademia Orange dla bibliotek*, dotacja 355,30 zł na pokrycie kosztów dostępu do Internetu
- Biblioteka Narodowa – *Zakup nowości wydawniczych*, dotacja 10000 zł na aktualizację zbiorów biblioteki.
- Powiatowy Urząd Pracy w Opatowie- w ramach robót publicznych- dofinansowanie wynagrodzenia i składek ZUS - 7716,14 zł
- Microsoft – oprogramowanie Windows i pakiet Office o wartości 16 246 zł

X. OSIAGNIĘCIA, PROJEKTY

1. Drugie miejsce w województwie świętokrzyskim w konkursie *Ranking bibliotek* ogłoszonym przez Rzeczpospolitą i Instytut Książki.

2. Projekty, do których Biblioteka zakwalifikowała się w 2015 r i realizowała je:

- *E-motywacja* – wspieranie w rozwoju osobistym i motywowanie do pokonywania własnych słabości poprzez udział i rozmowy online z psychologiem oraz gośćmi np.: Krystyną Koftą, Emilią Krakowską, Heleną Norowicz, Zofią Czerwińską, Ewą Nowicką Rusek.
- *Czytam sobie w bibliotece*- promocja czytelnictwa wśród najmłodszych, w ramach którego otrzymaliśmy pakiet książek dla najmłodszych
- *Zielone gry* – projekt edukacyjno-ekologiczny mający na celu poszerzenie wiedzy młodych ludzi z zakresu ochrony środowiska poprzez włączenie ich do gry planszowej, komputerowej. W ramach projektu otrzymaliśmy dwie gry planszowe
- *Wypożyczalnia odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabowidzących* – *Edycja 2015* realizowanego przez Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Larix” im. Henryka Ruszczyca. Projekt jest dofinansowany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W ramach tych działań udostępniamy osobom niedowidzącym i niewidomym specjalistyczne urządzenie Czytak Plus z dostępem do ponad 2000 książek.
- *O finansach ... w bibliotece* – *IV edycja*, projekt skierowany do osób 50+ mający na celu poszerzenie wiedzy na temat bankowości elektronicznej. Działania będą realizowane w 2016 roku

Jolanta Banach
Dyrektor BPMiG